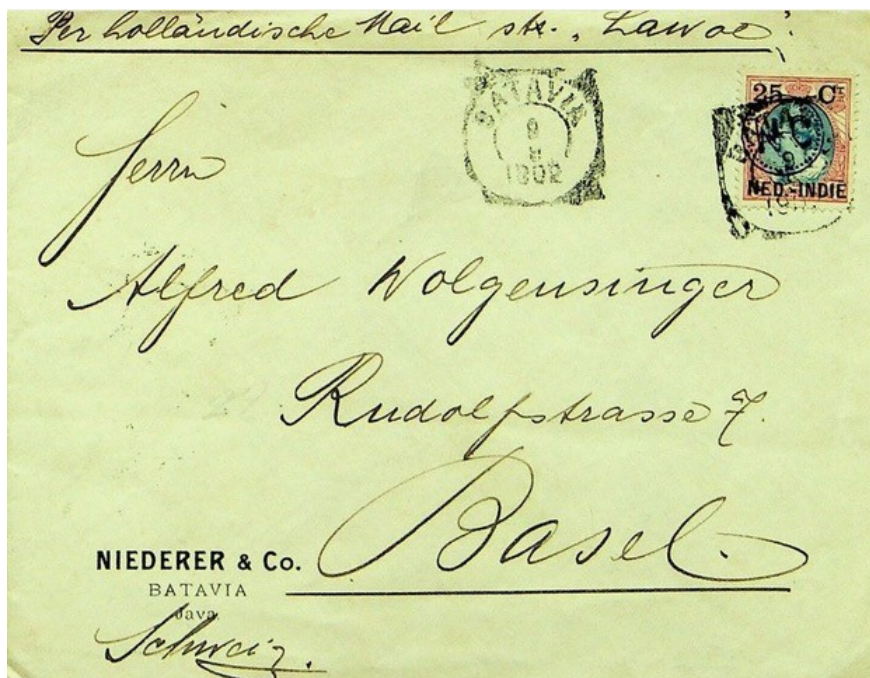

Opdruk NC een voorloper van perfins?

Door: Ton van Schijndel

Op de website van de Studiegroep Zuid-West Pacific (ZWP) zijn afbeeldingen terug te vinden van de opdruk NC op zegels van Nederlands Indië van rond 1900. Deze opdruk werd gebruikt door de Zwitserse firma Niederer & Co, destijds gevestigd in Batavia (het huidige Jakarta).

Zie ook afbeelding 1: een poststuk van de firma Niederer & Co met een zegel van 25c met de opdruk NC.

Afb. 1: zakenbrief van de firma Niederer & Co, voorzien van een postzegel van 25 cent met de opdruk NC, afgestempeld in Batavia op 9-9-1902.¹⁾

De Studiegroep ZWP vermeldt daarbij: "Deze firma-opdruk is als het ware een voorloper van de zg. Perfins, Firmaperforaties om diefstal en misbruik tegen te gaan".

Op de website van de ZWP zijn nog meer afbeeldingen van zegels met de opdruk NC (in een cirkeltje) terug te vinden (zie afbeelding 2)

Afb. 2: zegels van Nederlands Indië met de opdruk NC ¹⁾

Het is de vraag of de opdruk inderdaad een voorloper van perfin is, aangezien de getoonde zegels van na 1900 zijn en perfin door andere bedrijven in Nederlands Indië al vóór die tijd gebruikt werden (bijvoorbeeld JM&C, SieDhanHö, TTK en HJ&Co). Maar het is mogelijk dat Niederer &Co zelf al veel eerder die opdruk op postzegels gebruikte, maar dat die zegels (nog) niet te voorschijn zijn gekomen.

Het bedrijf werd rond 1850 opgericht door twee broers, John en Ulrich Niederer uit het Zwitserse plaatsje Trogen in het kanton Alpnau. ²⁾ Zij kwamen voort uit een familie van wevers en hadden al vroeg contact met het textielbedrijf Shläpfer & Loppacher uit hun woonplaats, dat zijn producten graag wilde exporteren. Ook hadden zij contacten met het textielbedrijf Naef in het Zwitserse Niederuzwil.

John Niederer kwam tot de conclusie dat er goede kansen lagen in Zuid-Oost Azië omdat de bevolking daar gekleed ging in felgekleurde mousseline stoffen (los geweven zijde of katoen).

John deed heel veel voorwerk voor de oprichting van het bedrijf, maar liep chronische malaria op, die in Zwitserland onbekend was en daarom daar niet goed bestreden kon worden.

Zijn jongere broer Ulrich kwam op aandrang van John in 1856 naar Batavia.

Drie jaar later overleed John in Zwitserland aan de gevolgen van malaria.

Ulrich zette het werk van zijn overleden broer voort. Samen met de heer Julius Tauber richtte hij in 1859 een Vennootschap onder firma op onder de naam Niederer en Compagnie, bedoeld om allerlei soorten handel te bedrijven (zie afb. 4 met advertentie).

Afb. 3: Ulrich Niederer in Batavia ²⁾

Afb. 4: advertentie van de oprichting van de VoF Niederer & Co in het Bataviaasch Handelsblad van 28-11-1859. ³⁾

In 1879 ging Ulrich vanuit Zwitserland een nieuwe overeenkomst aan met de heren Charles Hagnauer en Caspar Blumer voor de voortzetting van het bedrijf. Ulrich overleed in 1884.

Vennootschap onder Firma.

Bij akte verleden ten overstaan van mij ondergeteekende op dato heden onder No. 135, is tusschen de Heeren J. U. NIEDERER en J. A. TAUBER, kooplieden, wonende alhier, aangegaan eene Vennootschap onder de firma **NIEDERER en COMPAGNIE**, tot het drijven van alle soort van Koophandel, doch hoofdzakelijk Commissiehandel.

De Vennootschap wordt gerekend te zijn aangevangen op den 1sten November jongstleden, en is bij het in leven blijven der Vennoten voorloopig aangegaan voor den tijd van tien jaren, en verder voor onbepaalden tijd.

Tot het koopen, huren en pachten van Gebouwen, Landeijen en Schepen, tot het deelnemen in Landelijke Ondernemingen en tot het vervreemden van een en ander, wordt de toestemming van beide Vennoten vereischt.

De waarnemende Notaris te Batavia,
HEIJLIGER.

BATAVIA, 28 November 1859. (5812)

Een van de kinderen van Ulrich Niederer, met name Paul, was nog een aantal jaren betrokken bij het bedrijf. Omdat zijn schoonvader niet wilde dat zijn dochter in Nederlands Indië ging wonen, werden de banden van de firma met de familie Niederer helemaal doorgesneden. Het bedrijf bleef bestaan tot 1931 en was toen inmiddels omgedoopt in de 'NV Handelscultuur Mij Helvetia'.

Bronnen:

- 1) Afbeeldingen en info zijn afkomstig van de website www.studiegroep-zwp.nl
- 2) Informatie en foto uit het artikel 'Familie und Firma Niederer in Batavia van Stefan Sigerist in het tijdschrift Appenzeller Kalender, 2015
- 3) advertentie gevonden via www.delpher.nl